

Nr 71.

Ankom till Riksdagens kansli den 10 maj 1912 kl. 3 e. m.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 3 §,
1 mom. i lagen om rätt till fiske.*

(2:a Afd.)

I en inom Andra kammaren väckt, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad motion, nr 50, hafva herrar *Molin* i Dombäcksmark och *Lundgren* i Björna föreslagit, att Riksdagen för sin del beslutar följande ändrade lydelse af byggningabalkens 17 kap. 3 § mom. 1:

I Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Gäfleborgs län må strömmingsfiske idkas af hvarje svensk medborgare äfven vid annans strand, såframt den består af skogsmark eller sten och ej af åker eller äng; dock vare vid notfiske strandägaren, där han i fisket deltagar, berättigad till första notdräkten hvarje måndag och onsdag.

Till stöd härför har anförts följande:

»Lagen den 27 juni 1896 om rätt till fiske under 17 kap. byggningabalken § 3 mom. 1 lyder: 'I Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Gäfleborgs län må å ställen, där sådant af ålder varit vanligt, strömmingsfiske med rörlig redskap idkas af hvarje svensk undersåte äfven vid annans strand, såframt den består af skogsmark eller sten och ej af åker eller äng; dock vare vid notfiske strandägaren, där han i fisket deltagar, berättigad till första notdräkten hvarje måndag eller onsdag'.

I detta moment förekommer enligt vår mening åtskilliga till formen tånjbara, otydliga och öfverflödiga uttryck, som visat sig skada dem, som idka strömmingsfiske efter den norrländska kusten. Uttrycket »å ställen,

där sådant af ålder varit vanligt», synes oss alldeles öfverflödigt, i synnerhet som fri rätt till strömmingsfiske af ålder varit regel efter ifrågavarande kust, då däremot inskränkningar i denna rätt varit enstaka undantag.

Utan risk kunde uttrycket helt borttagas, så mycket mer som § 12 i samma lag tillförsäkrar de få undantagsbestämmelser, som till äfventyrs ännu finnas, bestående rätt.

Uttrycket »rörlig redskap» har gifvit upphof till olika tolkningar och rättstvister mellan fiskare och strandägare. De senare hafva gjort gällande, att med »rörlig redskap» endast skulle menas not, ej de numera vanligast förekommande skötarna. Och domstolarna hafva, enligt hvad vi erfarit, godkänt denna tolkning.

Redan af momentets nuvarande lydelse synes oss framgå, att begreppet »rörlig redskap» ej kan vara liktydigt med endast not. Fastmer synes oss, att redskapet not endast är en del af begreppet »rörlig redskap», som sålunda jämväl skulle kunna omfatta strömmingsskötarna. Huru dessa skötar, som ligga ute högst öfver natten och sedan upptagas, kunna räknas såsom fast redskap, är oss ofattligt.

Den i slutet af momentet gjorda bestämmelsen, att vid notfiske strandägaren, där han deltagar i fisket, äger rätt till första notdräkten hvarje måndag och onsdag innebär tydligen, att afståndet af notdräkterna i fråga skall utgöra ersättning för beträdandet af strandägarens mark, enär fiske med not icke kan ske utan att de fiskande beträda stranden. Vid fiske med skötar behöfva de fiskande icke beträda stranden.

Då enligt vårt förmenande det aldrig varit lagstiftningens mening, att rätten i fråga om strömmingsfiske skulle blifva kringskuren så, som den på senare tiden blifvit, få vi i enlighet med en talrik norrländsk fiskarebefolknings önskan motionera, att Riksdagen för sin del — — —»

Utskottet.

Såsom af motionen framgår, åsyftar densamma en ändring i lagen om rätt till fiske, hvarigenom rätten till strömmingsfiske inom de fyra nordligaste kustlänen vid annans strand, som ej utgöres af åker eller äng, skulle på det sätt utsträckas, att sådant fiske skulle få bedrivas jämväl vid annan strand af nämnd beskaffenhet än där det af ålder varit brukligt och äfven med andra redskap än rörliga.

I förstnämnda afseende motivera motionärerna sin framställning därmed, att fri rätt till strömmingsfiske af ålder varit regel vid ifrågavarande kust och inskränkningar i denna rätt undantag. Af motiven till nu gällande lag om rätt till fiske synes emellertid framgå, att så icke varit

förhållandet, utan att förevarande stadgande, hvilket återfinnes såväl i 1766 års som 1852 års fiskeristadga, endast afsett att gifva laglighet åt de lokala sedvanor vid olika delar af denna kust, hvilka under tidernas lopp utbildat sig vid sidan af den skrifna lagen. Vidare framgår af nämnda motiv, att det af motionärerna uppgifna förhållandet, att bestämmelsen i 12 § af 1896 års lag skulle tillförsäkra de få undantagsbestämmelserna, som ännu funnes, bestående rätt, vara beroende på en missuppfattning rörande sistnämnda stadgandes innebörd. Stadgandet afser nämligen, såsom utskottet i annat sammanhang (utlåtandet nr 27) visat, alls icke dylika lokala sedvanor, åt hvilka den nu gällande fiskerilagstiftningen icke velat gifva kraft af lag annat än uti de i lagen särskildt omnämnda delarna af riket.

Jämväl i fråga om tolkningen af begreppet rörlig redskap synas motionärerna hafva gjort sig skyldiga till en missuppfattning. De kommitterade, på hvilkas förslag den nu gällande lagen om rätt till fiske är grundadt, yttrade i detta hänseende följande:

»De i 3 §:s första stycke föreslagna stadganden om rätt till strömmingsfiske vid främmande strand i de fyra norrländska kustlänen innehålla hufvudsakligen ett förtydligande af nu gällande bestämmelser i detta ämne.

Dessa lida så till vida af otydlighet, att det icke med visshet framgår, huruvida de afse fiske med allt slags redskap eller endast notfiske. Den förra uppfattningen öfverensstämmer närmast med ordalagen, som helt allmänt angifva, att »strömmingsfisket» under vissa villkor är fritt för hvarje rikets innebyggare. Till stöd för den senare meningen kan åter anföras, att stadgandet om strandägarens rätt till första notdräkten erhållit en affattning, som synes gifva vid handen, att man ej haft tanke på något annat slags fiske än det, som drifves med not. Enligt vunna upplysningar lär emellertid vid vissa delar af den norrländska kusten strömmingsfiske med nät (skötar) i stor omfattning idkas utan hänsyn till strandägarerätt. På åtskilliga orter synes sådant fiske till och med vara en hufvudnäring för en icke obetydlig fiskarebefolkning. Under sådana förhållanden har det ansetts vara af vikt, att fiskeristadgans bestämmelser förtydligas därhän, att deras tillämplighet på skötfisket ej vidare kan dragas i tvifvelsmål. Förutom not och skötar användes vid strömmingsfiske visst slags fast (ryssjeartad) redskap. Dylikt fiske torde emellertid böra förbehållas strandägaren, hvilken eljest skulle utsättas för ett alltför betänkligt intrång i dispositionen öfver sitt enskilda vattenområde. Första stycket i förslaget 3 § har i öfverensstämmelse med nu angifna grunder erhållit

en affattning, som utmärker, att detsamma afser allt slags fiske med rörlig redskap, men också endast sådant fiske.»

Af detta yttrande torde otvifvelaktigt framgå, att skötar måste vara att hänföra till rörliga redskap, och enligt hvad utskottet inhämtat, har af högsta domstolen icke afkunnats någon dom, som kan gifva stöd åt en motsatt åskådning.

På grund af det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 10 maj 1912.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

I beslutet hafva deltagit:
från *Första* kammaren: A. T. Odelberg, G. L. De Geer, G. Tamm, A. H. Fahlén,
A. Pers, A. H:son Wachtmeister, C. G. Barthelson, O. B. A. Silfverschiöld; från
Andra kammaren: D. Persson i Tällberg, G. Odqvist, S. Linders, P. O. Lundell,
P. Hellström, O. Nilsson i Tånga, P. N:son Bosson, C. L. Olausson.